

Afprøvning om begrænsning af foderoptagelsen i tørfoderbesætninger

Af Jesper Poulsen, Seges
Svineproduktion

Som beskrevet andetsteds på disse sider er der ved ad libitum-fodring af slagtegrise risiko for, at grisene optager så meget foder, at kødprocent, foderudnyttelse og i sidste ende produktionsøkonomi forringes.

Ikke desto mindre er ad libitum-fodring med rørfoderautomater den almindelige foderstrategi i tørfoderbesætninger, da de er nemme at rengøre og har andre praktiske fordele. De fleste rørfoderautomater har vandforsyning i selve automaten, hvilket øger foderoptagelsen yderligere. Så det er forventeligt, at der i besætninger med rørfoderautomater ses endog en

rigtig stor foderoptagelse hos grisene.

I et netop afsluttede forsøg blev ad libitum-fodring i rørfoderautomater (kontrolgruppe) sammenlignet med to grupper, hvor foderoptagelsen blev forsøgt reduceret. I den ene gruppe anvendtes en såkaldt konus-foderblander, der bestemmer tildelingen af foder pr. gris pr. døgn (konus-gruppe). Rørfoderautomaterne fyldes op, når de løber tomme indtil den mængde, der er indtastet som maks. foderstyrke, opnås. I praksis bliver foderdøgnet derfor kortere, i takt med at grisene vokser.

I den anden gruppe (Minusvand) var der sat en eks-

tra vandkop op på siden af rørfoderautomaten. Når grisen vejede cirka 60 kg, blev der lukket for vandforsyningen i rørfoderautomaten og åbnet for vandet på siden af automaten.

Forventningen var, at ad libitum-gruppen ville komme ud med den ringeste produktionsværdi, fordi den høje foderstyrke ville 'straffe' kødprocent og foderudnyttelse. Desuden håbede vi, at 'Minusvand' ville have samme begrænsende effekt på foderoptagelsen som 'Konus-gruppen', da en konus-foderblander er bekostelig i forhold til at sætte nogle vandkopper op.

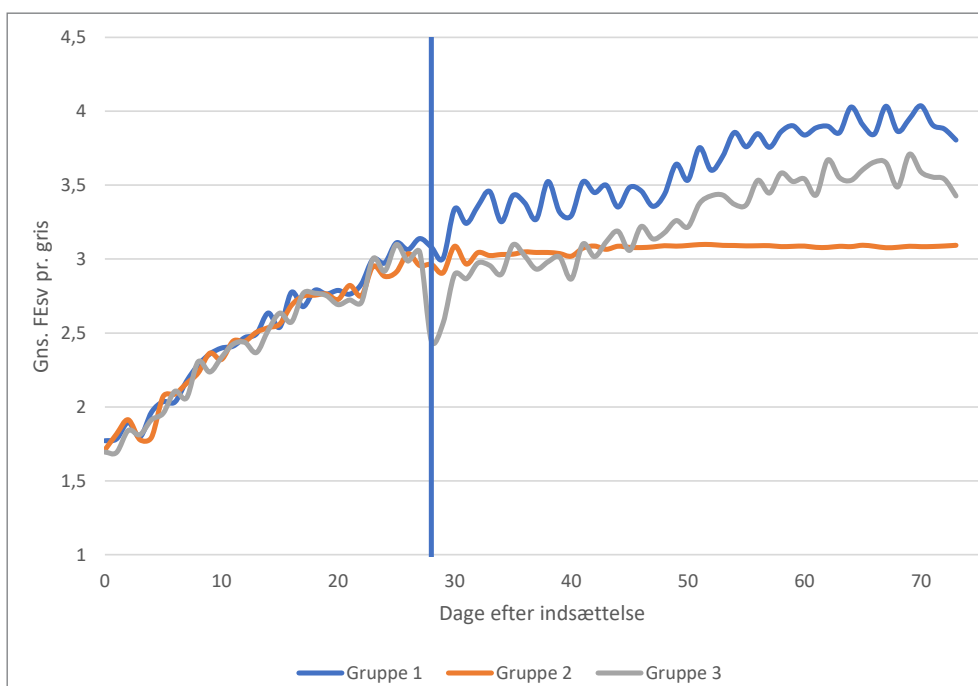
Hvis dette var tilfældet, ville vi have et billigt redskab til at modificere eksisterende staldanlæg med rørfoderautomater og dermed give mulighed for at opnå en bedre produktionsøkonomi.

Resultatet overraskede

Begge metoder til at begrænse foderoptagelsen virkede (se figur 1). Der var kortvarigt en meget stor effekt på foderoptagelsen i den gruppe, hvor der blev lukket for vandet i foderautomaterne. Efterfølgende aftog effekten, men gruppen 'Minusvand' havde dog i hele perioden en lavere foderoptagelse end ad libitum-gruppen.

Effekten af foderstyrke/foderoptagelse på tilvækst, kødprocent og foderudnyttelse var også ifølge 'Grundloven' i begge grupper, hvor foderoptagelsen var begrænset, men den ne-

Figur 1. Foderstyrken i de tre grupper over tid. Gruppe 1 er ad libitum-gruppen, gruppe 2 er Konus-gruppen og gruppe 3 er Minusvand-gruppen. Den lodrette streger viser, hvilken dag der blev lukket for vandet i foderautomaten i gruppe 3.

Effekten af opsætning af hovedadskillelser på eksisterende rørfoderautomater

Af Jesper Poulsen, Seges Svineproduktion

Som tilfældet var med det andet forsøg, der er beskrevet her på siderne, var tanken i indeværende afprøvning at ændre eksisterende rørfoderautomater. Ligeledes var det især foderudnyttelsen, vi forventede at kunne forbedre, men her var det mere via et mindre foderspild, vi forventede at kunne påvirke foderudnyttelsen.

I en rørfoderautomat kan to grise stå ved siden af hinanden og æde. Det er dog ikke altid, at to grise æder ved siden af hinanden i harmoni, ofte er der småslagsmål, mens de æder, hvorved foder kan skubbes ud på spalterne og gå spildt. Vi forventede, at dette ville give et større fysisk spild af foder i kontrolgruppen (gruppe 1).

Desuden spekuleres der i, at grise, der står skulder ved skulder under foder-

optagelse så at sige, 'æder om kap' og derfor får en større foderoptagelse, end hvis de åd i en enkelt-dyrsautomat.

Løsningen på begge forhold kunne være en adskillelse, så de to ædepladser fremstod som to enkelt-dyrsautomater.

Forsøgsresultater

Da der ikke blev opsamlet spildt foder i forsøget, var det ikke muligt at afgøre, om der som forventet var mindre fysisk foderspild i gruppen med hovedadskillelse (gruppe 2) – Se tabel.

Det var derimod måleligt, at skulderadskillelse ikke gav en mindre foderoptagelse, så hypotesen om at forhindre, at grisene åd om kap holdt ikke. Faktisk var der en større foderoptagelse i gruppe 2, selv om forskellen ikke var statistisk sikker. Statistisk sikkert var det derimod, at grisene i gruppe 2 havde

en større daglig tilvækst, en bedre foderudnyttelse og en bedre produktionsværdi.

Hvorfor hovedadskillelse har givet en større foderoptagelse og bedre tilvækst kan skyldes, at grisene har haft mere ro ved foderoptagelsen. Den højere tilvækst og bedre foderudnyttelse førte til, at der i gruppe 2 med hovedadskillelser var den bedste produktionsøkonomi målt som produktionsværdi.

En anden vigtig pointe i forsøget er, at der ligesom i den anden omtalte afprøvning opnås den bedste produktionsøkonomi i den gruppe, hvor der er den største foderoptagelse.

gative effekt på kødprocent og foderudnyttelse var mindre end set i tidligere forsøg (se tabel 1).

Således var kødprocenten i ad libitum-gruppen på 60,4 pct., hvad der må siges at være imponerende med en gennemsnitlig foderoptagelse fra 30-110 kg på cirka 3,2 FE /gris/dag og en daglig tilvækst på 1.164 gram.

Forhåbningerne til gruppen 'Minusvand' blev nogenlunde opfyldt, idet den på de fleste måleparametre herunder produktionsværdien lå imellem ad libitum-gruppen og 'Konus-gruppen'.

Den store overraskelse var, at ad libitum-gruppen kom ud som en klar produktionsøkonomisk vinder.

Resultaterne tyder på, at selve formålet med afprøvningen – at finde metoder til at begrænse foderoptagelsen i ad libitum-systemet rørfoderautomater - ikke længere er relevant.

Den gode nyhed er, at disse resultater til gengæld tyder på, at alle besætninger med rørfoderautomaterne i staldene har et produktionsøkonomisk fornuftigt system og ikke behøver at tænke på at udskifte eller modificere disse foderautomater.

Gruppe	1 Kontrol	2 Hovedadskillelser
Foderoptagelse, FEsv/gris/dag	3,04	3,08
Daglig tilvækst, gram	1185 ^a	1207 ^b
Foderudnyttelse, FEsv/kg tilvækst	2,62 ^a	2,60 ^b
Kødprocent	60,3	60,3
Indeks, Pv, kr. pr. stiplads	96 ^a	100 ^b

^{a, b} Forskelligt bogstav i samme linje angiver statistisk sikker forskel

Tabel: Afprøvningsresultater fra sammenligning af rørfoderautomater mod rørfoderautomater med påsat hovedadskillelse. I begge tilfælde blev der fodret ad libitum.